

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму «Захист і карантин рослин» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 202 «Захист і карантин рослин» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство», розроблену у Поліському національному університеті

Підготовка фахівців за освітньою програмою «Захист і карантин рослин» (бакалаврського) рівня вищої освіти є необхідною з огляду на потребу у кваліфікованих кадрах, здатних здійснювати моніторинг, ідентифікацію, оцінку ризиків поширення регульованих і нерегульованих шкідливих організмів, а також розробляти й впроваджувати ефективні системи захисту рослин. Особливого значення набуває інтегрований та біологізований підхід до захисту рослин, що відповідає принципам сталого розвитку та вимогам Європейського зеленого курсу.

Актуальність освітньої програми також обумовлена необхідністю гармонізації національного законодавства України у сфері захисту і карантину рослин з нормами Європейського Союзу, зокрема щодо фітосанітарного контролю, безпечного застосування засобів захисту рослин, обмеження хімічного навантаження на агроєкосистеми та розвитку альтернативних методів контролю шкідливих організмів.

Ринок праці демонструє сталий попит на фахівців із захисту і карантину рослин для роботи у державних контролюючих органах, фітосанітарних лабораторіях, агропідприємствах різних форм власності, насінневих та сертифікаційних центрах, науково-дослідних установах і консалтингових структурах. Випускники програми є здатними забезпечувати фітосанітарну стабільність агровиробництва, якість і безпечність рослинної продукції, а також експортний потенціал України.

Отже, реалізація освітньої програми «Захист і карантин рослин» є своєчасною та соціально й економічно обґрунтованою, оскільки сприяє підготовці конкурентоспроможних фахівців, здатних ефективно реагувати на сучасні фітосанітарні виклики, впроваджувати інноваційні та екологічно безпечні технології захисту рослин і забезпечувати продовольчу безпеку держави.

На основі аналізу структури, змісту та унікальності освітньої програми «Захист і карантин рослин» можна зробити висновок, що вона відповідає актуальним вимогам до підготовки кваліфікованих бакалаврів із захисту і карантину рослин, забезпечує збалансовану фахову компетентність і може бути рекомендована до впровадження в освітній процес Поліського національного університету.

Кандидат сільськогосподарських наук,
провідний науковий співробітник
відділу селекції та інноваційних технологій
хмелю Інституту сільського
господарства Полісся НААН

Олег ВЕНГЕР

Підпис О. Венгера завідувача відділу селекції та інноваційних технологій хмелю
Стр - У. Шовалович, імпортна та кадрова гд за безпечення

Рецензія
на освітньо-професійну програму «Захист і карантин рослин» першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності Н1 «Агрономія»
галузі знань Н «Сільське, лісове, рибне господарство
та ветеринарна медицина»

ОПП «Захист і карантин рослин» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності Н1 «Агрономія» галузі знань Н «Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина» орієнтована на формування високопрофесійних фахівців, спроможних результативно вирішувати складні прикладні завдання у сфері захисту й карантину рослин, ухвалювати виважені управлінські та технологічні рішення в умовах виробничих ризиків, а також оперативно адаптуватися до динамічних вимог і сучасних викликів аграрного сектору.. Підготовка ґрунтується на використанні прогнозування фітосанітарного стану, економічних порогів шкідливості, оцінюванні ефективності корисних організмів, а також упровадженні енергоощадних і природоохоронних технологій.

Програма має чітко визначену практичну спрямованість, відповідає сучасним науковим досягненням і вимогам ринку праці, передбачає опанування здобувачами теоретичних знань і практичних навичок з інтегрованого захисту рослин, фітосанітарного моніторингу, карантинних заходів, екологічно безпечного застосування засобів захисту рослин та дотримання міжнародних стандартів у галузі фітосанітарної безпеки. Підготовка фахівців, які володіють сучасними методами фітосанітарного моніторингу, прогнозування та управління фітосанітарними ризиками, сприяє своєчасному виявленню загроз, запобіганню їх. Впровадження освітньої програми забезпечує формування професійних компетентностей, необхідних для підтримання належного рівня фітосанітарної безпеки, збереження біорізноманіття агроландшафтів і мінімізації негативного впливу шкідливих організмів на урожайність і якість сільськогосподарської продукції, що є важливою умовою сталого розвитку аграрного сектору.

Освітньо-професійна програма враховує сучасні вимоги ринку праці та містить ключові критерії, необхідні для успішного працевлаштування і подальшого кар'єрного розвитку випускників. Позитивною рисою програми підготовки бакалаврів із захисту і карантину рослин є гармонійне поєднання навчальних дисциплін у скоординовану та цілісну систему, що забезпечує здатність випускників ефективно вирішувати професійні завдання та фахові проблеми у відповідній галузі.

Вважаю, що ОПП «Захист і карантин рослин» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності Н1 «Агрономія» галузі знань Н «Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина» відповідає вимогам сьогодення і може бути рекомендована для впровадження в освітній процес Поліського національного університету.

Агроном
ТОВ «Дедденс Агро»

Дмитро БРИЦОВ

РЕЦЕНЗІЯ**на освітньо-професійну програму «Захист і карантин рослин» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю Н1 «Агронімія» галузі знань Н «Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина», розроблену у Поліському національному університеті**

Запропонована освітньо-професійна програма «Захист і карантин рослин» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин» вирізняється сучасним підходом до підготовки фахівців аграрної галузі. У програмі простежується чітке логічне формування професійних компетентностей, необхідних для майбутньої діяльності фахівця у галузі захисту і карантину рослин в умовах сталого розвитку сільського господарства та інтеграції України до європейського освітнього простору.

Позитивними сторонами програми є орієнтація на поєднання фундаментальних знань з біології, гербології, фітопатології, ентомології, біологічного та хімічного захисту рослин і сучасних агротехнологій вирощування сільськогосподарських культур. Розробники програми врахували актуальні проблеми сільськогосподарського виробництва, зокрема це підвищення врожайності польових культур та збереження біорізноманіття. Програма дає можливість здобувачам першого (бакалаврського) рівня вищої освіти приймати участь у науково-дослідній роботі, проходити практику на провідних агропідприємствах і дослідних станціях. Також приділяється достатня увага інформаційним технологіям, що відповідає потребам цифровізації аграрної сфери.

Загалом, освітньо-професійна програма «Захист і карантин рослин» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» Поліського національного університету є актуальною, науково обґрунтованою, відповідає вимогам стандартів вищої освіти, забезпечує високий рівень підготовки здобувачів, поєднує теоретичні знання з практичною діяльністю та відповідає потребам сучасного аграрного ринку праці та може бути рекомендована для реалізації у закладі вищої освіти.

Регіональний агроном
по Житомирській області
компанії VTU Biotech Company

Олексій КАРПОВ

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму «Захист і карантин рослин» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальністю Н1 «Агрономія» галузі знань Н «Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина», розроблену у Поліському національному університеті

Освітньо-професійна програма підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю Н1 «Агрономія» галузі знань Н «Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина» орієнтована на професійну підготовку фахівців у сфері захисту і карантину рослин.

Рецензована освітньо-професійна програма чітко окреслює загальні і фахові компетентності, якими мають оволодіти її здобувачі, ідентифікує програмні результати навчання, стратифікує освітні компоненти на обов'язкові й вибіркові, визначає обсяг навантаження, необхідного для повноцінної реалізації програми.

Усі структурні елементи освітньо-професійної програми (профіль, перелік компонент та їхня логічна послідовність, форма атестації здобувачів вищої освіти, матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми, матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми) відповідають вимогам до такого виду освітніх нормативних документів.

Компоненти освітньої програми дозволяють повною мірою сформуванати знання, практичні уміння і навички, необхідні сучасному фахівцеві. У доборі цих компонент витримано баланс між циклами загальної, професійної та практичної підготовки, теорією і практикою. Наявність в освітній програмі циклу дисциплін вільного вибору передбачає можливість реалізації особистісного потенціалу здобувача освіти, враховуючи його здібності, інтереси, потреби, мотивацію, можливості та ґрунтується на виборі здобувачем освіти видів, форм і темпу здобуття освіти, навчальних дисциплін і рівня їх складності, методів і засобів навчання, формуючи індивідуальну освітню траєкторію підготовки.

Враховуючи вище сказане, слід констатувати, що освітньо-професійна програма «Захист і карантин рослин» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю Н1 «Агрономія» галузі знань Н «Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина» у цілому відповідає усім встановленим вимогам та може бути рекомендована до впровадження в освітній процес Поліського національного університету.

Голова ФГ «ПОЛІСЯ-АГРО» Володимир КОЛОДЯЖЕНСЬКИЙ

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму «Захист і карантин рослин» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності Н1 «Агрономія» галузі знань Н «Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина», розроблену у Поліському національному університеті

Освітньо-професійна програма «Захист і карантин рослин» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 202 «Захист і карантин рослин» чітко формулює мету – підготовку фахівців, здатних здійснювати комплексний захист рослин, карантинні заходи, моніторинг шкідників, захворювань та бур'янів в агроекосистемах. Здобувачі вищої освіти відповідно до програми отримують знання з ентомології, фітопатології, гербології та карантину рослин. Це дає підстави вважати, що освітня програма включає ключові дисципліни, необхідні для фаху. Зміст освітніх компонентів ОП «Захист і карантин рослин» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 202 «Захист і карантин рослин» регулярно оновлюється із врахуванням сучасних викликів, що постають перед аграріями, зокрема зміна клімату, поширення інвазивних видів, глобалізація торгівлі рослинницькою продукцією.

Програма спрямована на опанування сучасних теоретичних знань із біології, морфології та екології шкідливих організмів, а також набуття практичних умінь щодо визначення видового складу фітофагів, збудників хвороб і бур'янів, оцінювання їх впливу на формування агрофітоценозів та прийняття ефективних рішень у системі інтегрованого захисту рослин. У результаті вивчення освітніх компонент здобувачі вищої освіти мають змогу оволодіти принципами розробки технологій захисту рослин від шкідливих організмів з урахуванням фітосанітарного стану посівів, екологічної ситуації та економічної доцільності, використовуючи сучасні технології та інноваційні методи фахового спрямування.

З метою більш ґрунтовного оволодіння здобувачами навичок своєчасного виявлення перевищення допустимих рівнів небезпечних речовин, оцінювати ризики для здоров'я населення, довкілля та експортного потенціалу аграрної продукції, а також впровадження екологічно орієнтованих систем управління якістю рослинної сировини доцільно доповнити контент освітніх компонентів опануванням сучасних аналітичних методів.

Освітньо-професійна програма «Захист і карантин рослин» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» відповідає актуальним вимогам до підготовки фахівців у аграрній сфері та може бути рекомендована до впровадження в освітньому процесі Поліського національного університету.

В.о. директора ДУ «Житомирська фітосанітарна випробувальна лабораторія Держпродспоживслужби»

Оксана ПОЛЬОВА

Рецензія
на освітньо-професійну програму «Захист і карантин рослин» першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності Н1 «Агрономія»
галузі знань Н «Сільське, лісове, рибне господарство
та ветеринарна медицина»

Освітньо-професійна програма «Захист і карантин рослин» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності Н1 «Агрономія» галузі знань Н «Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина» спрямована на підготовку висококваліфікованих фахівців, здатних ефективно розв'язувати комплексні професійні завдання у сфері захисту та карантину рослин, приймати обґрунтовані рішення в умовах виробничих ризиків і швидко адаптуватися до сучасних викликів та потреб аграрного сектору. Формування таких фахівців є надзвичайно важливим для забезпечення стабільності аграрного виробництва, збереження врожаю сільськогосподарських культур, мінімізації втрат від шкідливих організмів і фітосанітарних загроз, а також підвищення якості та безпечності рослинницької продукції. Підготовка фахівців із захисту рослин відіграє ключову роль у впровадженні сучасних, науково обґрунтованих і екологічно безпечних технологій, що сприяють підвищенню продуктивності аграрного сектору, зміцненню продовольчої безпеки держави та сталому розвитку сільського господарства в цілому. Саме тому реалізація цієї освітньої програми має суттєве значення для зменшення ризиків, пов'язаних із поширенням шкідливих організмів, хвороб і карантинних об'єктів, а також для стабілізації фітосанітарного стану агроєкосистем та впровадженню ефективних заходів захисту рослин.

Проектною групою було вдало підібрано навчальні дисципліни та навчальні практики, що дозволяє забезпечити досягнення здобувачами програмних результатів навчання, необхідних для успішної професійної діяльності. Вибіркові компоненти спрямовані на розширення й поглиблення фахових знань у галузі захисту та карантину рослин, узгоджуються з потребами стейкхолдерів і професійними інтересами здобувачів вищої освіти та забезпечують формування конкурентоспроможного, компетентного й адаптованого до вимог сучасного аграрного ринку праці випускника.

Рецензована ОПІ «Захист і карантин рослин» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності Н1 «Агрономія» галузі знань Н «Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина» може бути рекомендована для практичного використання і підготовки фахівців.

К. с.-г. н., доцент, директор
науково інноваційного департаменту
ТОВ «Хімагромаркетинг»

Олександр ЧАЙКА

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму «Захист і карантин рослин» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності Н1 «Агрономія» галузі знань Н «Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина», розроблену у Поліському національному університеті

Рецензована освітньо-професійна програма «Захист і карантин рослин» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю Н1 «Агрономія» галузі знань Н «Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина», підготовлена відповідно до вимог чинного законодавства України, сучасних тенденцій розвитку аграрного сектору та інноваційних підходів до навчання фахівців у сфері захисту і карантину рослин.

Програма чітко визначає мету та завдання підготовки бакалаврів, які повинні володіти професійними компетентностями у сфері захисту рослин, діагностики шкідників, хвороб та карантинних організмів, застосування сучасних засобів захисту, а також розуміти принципи інтегрованого захисту і екологічної безпеки.

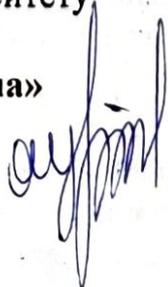
Структура освітньої програми побудована логічно й послідовно. Обов'язкові та вибіркові компоненти забезпечують формування фундаментальних знань, професійних умінь та практичних навичок, необхідних для професійної діяльності в аграрній сфері. Послідовність вивчення та обсяг освітніх компонент відповідають структурно-логічній схемі підготовки здобувачів вищої освіти і спрямовані сприяти забезпеченню відповідності програмних результатів навчання запитам потенційних роботодавців. Особливо важливо, що освітня програма передбачає достатній обсяг практичної підготовки, що сприяє формуванню у здобувачів освіти здатності до самостійної професійної діяльності. Наявність практичних занять і лабораторних робіт дозволяє закріпити теоретичні знання та підготувати майбутніх бакалаврів до вирішення реальних професійних завдань.

Окремо варто відзначити відповідність програми сучасним вимогам до професійної підготовки фахівців у аграрній сфері, зокрема з урахуванням інтегрованого захисту рослин, екологічної безпеки, цифрових технологій та адаптації до кліматичних змін.

Позитивним аспектом є те що освітня програма зорієнтована на теоретичну, практичну і наукову підготовку висококваліфікованих кадрів у сфері захисту і карантин рослин. При розробці освітньої програми було враховано особливості ринку та можливість подальшого працевлаштування випускників.

Вважаю, що освітня програма «Захист і карантин рослин» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти є актуальною та може використовуватися в освітньому процесі Поліського університету.

Менеджер зі збуту ТОВ «Байер Україна»
У Житомирській області

Олег ЩЕРБЛЮК